

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24-26
КВІТНЯ
2024

ТОМ
1

- ХЕРСОНЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
- ХЕРСОНЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- ХЕРСОНЬСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
- КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
- ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА"
- АСОЦІАЦІЯ АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ
- UNIWERSYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ, LUBLIN, POLAND
- BIALYSTOK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY, BIALYSTOK, POLAND
- JAGIELLONIAN UNIVERSITY, KRAKOW, POLAND
- HAMBURG UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, HAMBURG, GERMANY
- ХЕРСОНЬСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
- ГО "ПРОГРЕСИЛЬНИ"

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
АСОЦІАЦІЯ АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Poland
Białystok University of Technology, Białystok, Poland
Jagiellonian University, Krakow, Poland
Hamburg University of Applied Sciences, Hamburg, Germany
ХЕРСОНСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ГО «ПРОГРЕСИЛЬНІ»

СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції
24–26 квітня 2024 року

У трьох томах

ТОМ 1

Одеса • 2024 • Олді+

Редакційна колегія:

- ЧЕПЕЛЮК Олена Валеріївна – ректор Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор;
- БЕНЬ Андрій Павлович – проректор з науково-педагогічної роботи Херсонської державної морської академії, кандидат технічних наук, професор;
- БЕРЕГОВА Галина Дмитрівна – професор кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету, доктор філософських наук, професор;
- БІЛИК Анна Анатоліївна – доцент кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету, кандидат мистецтвознавства, доцент;
- ГРИГОРОВА Анжела Анатоліївна – завідувач кафедри комп'ютерних систем та мереж Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ДМИТРИЄВ Дмитро Олексійович – в.о. завідувача кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, доцент;
- ЄВТУШЕНКО Валентина Вікторівна – завідувач кафедри товарознавства, стандартизації та сертифікації Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ЗАХАРЧЕНКО Раїса Миколаївна – доцент кафедри програмних засобів і технологій Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- ЛАВРЕНКО Сергій Олегович – проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;
- ЛУБ'ЯНИЙ Павло Вікторович – завідувач кафедри транспортних систем і технічного сервісу Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- НАБОКА Руслан Миколайович – завідувач кафедри менеджменту, маркетингу і туризму Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент;
- ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна – в.о. завідувача відділу з навчально-наукової роботи і міжнародної діяльності Херсонського національного технічного університету;
- РУДАКОВА Ганна Володимирівна – професор кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор;
- САЛСБА Людмила Володимирівна – завідувач кафедри хімічних технологій, експертизи та безпеки харчової продукції Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент;
- СІДЕЛЬНИКОВА Лариса Петрівна – завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, доктор економічних наук, професор;
- ТИМЧЕНКО Надія Миколаївна – вчений секретар Херсонського національного технічного університету, кандидат економічних наук, доцент;
- ФІЛІППОВА Вікторія Дмитрівна – в.о. завідувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, доктор наук з державного управління, професор;
- ШАНДОВА Наталія Вікторівна – в.о. завідувача кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки Херсонського національного технічного університету, доктор економічних наук, професор.

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України : матеріали
С38 II Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 24–26 квітня 2024 року)
у 3-х т. ; Т. 1 / за ред. О. В. Чепелюк. – Одеса : Олді+, 2024. – 514 с.

Synergy of science and business in the post-war restoration of Ukrainian Regions :
proceedings of the II International scientific-practical conference (KNTU, 24–26 april
2024) in 3 vols. ; Vol. 1 / edited by O. V. Chepelyuk. – Odessa : Oldi+, 2024. – 514 p.

ISBN 978-966-289-908-5

ISBN 978-966-289-909-2 (Т. 1)

У збірнику представлено матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «СИНЕРГІЯ НАУКИ І БІЗНЕСУ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ», том 1, яка проходила 24–26 квітня 2024 року на базі Херсонського національного технічного університету.

УДК 001.83+332.1(477)

ISBN 978-966-289-908-5

ISBN 978-966-289-909-2 (Т. 1)

© Херсонський національний технічний університет, 2024

<i>Несененко Павло Петрович, Чебоненко Ганна Вікторівна</i> ДО ЗМІСТУ ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ ТА ФУНКЦІЙ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	276
<i>Філіппова Вікторія Дмитрівна, Ключевський Володимир Іванович</i> ІНСТРУМЕНТИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ	280
<i>Беган Микита Павлович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ ДО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	283
<i>Віремейчик Анатолій Миколайович</i> "ІНТЕГРОВАНА ПРОГРАМА МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ" ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ЗАМІНА НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ ТЕРМІНОЛОГІЇ "ПРОГРАМ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ" ТА "МІСЦЕВІ ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ"	287
<i>Демченко Володимир Миколайович</i> СИНЕРГІЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО ТА НАРОДНОГО ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ В РИТОРИЧНІЙ АНТИТЕЗІ "УКРАЇНА – НЕ РОСІЯ"	293
<i>Скібіна Тетяна Ігорівна</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	295
<i>Семко Михайло Олександрович</i> РОЛЬ НАЛЕЖНОГО ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОСТІ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	299
<i>Денисенко Ірина Сергіївна</i> БАЗОВІ ІНСТРУМЕНТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ ЗБИТКІВ	301
<i>Паланиця Микола Миколайович</i> СВІТОВІ ПРАКТИКИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	305
<i>Проніна Оксана Володимирівна</i> РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ШЛЯХ ДО МАЙБУТНЬОГО ГРОМАДИ	309
<i>Шумська Ганна Миколаївна</i> ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	312
<i>Новікова Марія Миколаївна</i> МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ХЕРСОНСЬКИХ ГРОМАД У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	316

organizational aspects. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. № 34. PP. 413-420. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v3i34.215586>

4. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку: монографія / Н. Л. Гавкалова, Г. М. Шумська, В. І. Мельник та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 390 с.

5. Шумська Г. М. Розробка напрямів забезпечення дієвості публічного управління як основи соціально-економічного розвитку України. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 94 – 101.

УДК 351.86:351.88

Новікова Марія Миколаївна

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук,
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ХЕРСОНСЬКИХ ГРОМАД У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

На сьогоднішній день питання розбудови територіальних громад є важливим для подальшого розвитку української держави і першим кроком у її відновлення у повоєнний період. Важливою складовою такого відновлення слід вважати міжнародне співробітництво та залучення інвестицій. Міжнародне співробітництво, як частина процесу залучення інвестицій, дає можливість забезпечити доступ до передових технологій та навчання, що підвищує конкурентоспроможність громад, сприяє їх сталому розвитку. В цілому, ці процеси сприяють збільшенню життєвого рівня та підвищенню якості життя мешканців територіальних громад, які постраждали від повномасштабного вторгнення.

Слід відзначити, що Херсонська область це територія, яка після повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року довше всіх знаходилася в окупації. І, наразі, ще її значна частина має статус тимчасово окупованої території. Руйнування інфраструктури, демонтаж і вивезення техніки та дорогого обладнання з підприємств, підрив Каховської ГЕС, змушення людей до переміщення в інші області чи виїзду за кордон, катування та вбивства діячів науки та культури, управлінців, аграріїв, замінування майже всіх сільськогосподарських угідь, знищення оleshківського лісу та інших важливих природних об'єктів, – все це призводить до спустошення

області і формування досить негативного погляду на можливості її відновлення у повоєнний період. У перспективі передбачається, що окремі сільські та селищні територіальні громади херсонської області будуть ліквідовані у зв'язку з тим, що відновлення цих сіл та селищ не передбачається після їх повного зруйнування у ході бойових дій.

Відповідно, відновлення територіальних громад, які придатні для цього, є першочерговим завданням місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування. Слід відзначити, що протягом 2014-2019 років кількість проєктів, профінансованих Європейським інвестиційним банком та ЄБРР у Херсонській області склала 15947 млн гривень, що вивело її на перше місце по Україні в рейтингу інвестицій [1, с. 16]. Також у період з 2020 по початок 2022 року було закінчено ряд значних інвестиційних проєктів, що вказувало на зацікавленість інвесторів у Херсонській області. Наприклад, у 2021 році ЄС разом з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) було оголошено про запуск програми під назвою "Міцні регіони – Спеціальна програма підтримки України" [2].

Відповідно, Херсонська область, з огляду на її економічний потенціал, може бути першою у рейтингу на інвестування. Наразі, на деокупованих територіях Херсонщини за інформацією Мінреінтеграції здійснюються заходи щодо відновлення за наступними напрямками: 1) гуманітарна допомога (створені пункти видачі гуманітарної допомоги, видаються гігієнічні та продуктові набори); 2) відновлюються об'єкта газо-, водо- та електропостачання; 3) здійснюються спроби відновлення медичних закладів та їх обладнання; 4) відновлення мобільного зв'язку; 5) відновлення роботи закладів надання соціальних та адміністративних послуг та фінансових установ, поштового зв'язку; 6) розмінування земель [3].

Країни ЄС планують виділити кошти або вже приймають участь у окремих видах діяльності. Так, Швейцарія виділяє 100 млн євро, а Іспанія – 1,5 млн євро на підтримку гуманітарного розмінування в Україні як результат Першої Міжнародної донорської конференції з гуманітарного розмінування України в Загребі 11 жовтня 2023 року [4].

Слід відмітити, що місцеві органи публічного управління також не залишаються осторонь у процесі налагодження міжнародного співробітництва. Так, на початку грудня 2023 року перший заступник начальника Херсонської ОВА Дмитро Бутрій здійснив візит до Королівства Нідерландів за запрошенням Агентства міжнародного співробітництва Асоціації муніципалітетів Королівства Нідерландів VNG International у межах проєкту "Підтримка відновлення місцевого самоврядування та відбудови і реконструкції громад в Україні". Як зазначено на сторінці ХОДА у Фейсбуці, новоявлені партнери

зацікавилися участю у відновленні регіону і визначили для себе пріоритетні напрямки - водопостачання, агропромисловий комплекс та медицина. Особлива увага - відбудові альтернативної енергетики та переробці твердих побутових відходів [5].

11 грудня 2023 року у Швеції було підписано договір про партнерство міст Херсону та Норрчепінга та обговорені основні напрямки співпраці, зокрема у сфері освіти, створення індустріальних парків та відновлення портової інфраструктури [6]. Також, у грудні 2023 року Швейцарія передала Херсонщині сім автомобілів для забезпечення роботи мобільних ЦНАПів з метою покращення надання адміністративних і соціальних послуг [7].

Таким чином, ми бачимо, що спроби допомоги Херсонській області з боку країн ЄС на теперішній час є, однак вони поки поодинокі. Зрозуміло, що говорити про планування та розвиток області у час, коли відбуваються масштабні бойові дії на тимчасово окупованих землях та щодня здійснюється обстріл критичної інфраструктури, гинуть люди, майже не можливо. Але вже є перші кроки для погляду у майбутнє Херсонщини з надією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левонюк Т., Фахурдінова М., Солодкий С. та ін. Євромапа України: рейтинг європейської інтеграції областей. Київ: Центр "Нова Європа", 2019. 62 с. URL: <http://neweuropе.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/Euomap-ukr-web.pdf> (дата звернення 29.11.2023)
2. ЄС виділяє Україні кошти на розвиток регіонів <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/yes-vydilyaye-ukrayini-koshty-na-rozvytok-regioniv/> (дата звернення 10.04.2024).
3. Інформація Мінреінтеграції щодо відновлення звільнених територій Херсонщини. 26.10.2023 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/informatsiia-minreintehratsii-shchodo-vidnovlennia-zvilnennykh-terytorii-khersonshchyny> (дата звернення 10.04.2024).
4. Мінекономіки презентувало країнам-донорам проєкт Національної стратегії протиміної діяльності. *Інтерфакс-Україна*. 08.12.2023 року. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/952827.html> (дата звернення 10.04.2024).
5. Нідерланди допомагатимуть у відновленні громад Херсонщини. URL: https://www.facebook.com/khoda.gov.ua/posts/737951931699972?ref=embed_post (дата звернення 10.04.2024).

6. Як знайти місто-побратима в Європі? Інструкція та приклади Охтирки й Херсона. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/17545> (дата звернення 10.04.2024).

7. Швейцарія передала сім автомобілів для роботи мобільних ЦНАПів на Херсонщині. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/17560> (дата звернення 10.04.2024)

УДК: 338.2:351

Губа Марина Ігорівна

кандидат економічних наук, доцент,

Херсонський національний технічний університет

ПРІОРИТЕТИ І РИЗИКИ СТРАТЕГІЙ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

В Україні відбувається активна робота щодо відновлення територіальних громад. Реалізація заходів політики відновлення розпочалася в Україні ще з 2014 року, після звільнення частини територій Донецької та Луганської областей. Після повномасштабного російського вторгнення у 2022 році перед державою постало питання оперативного напрацювання нормативно-правових актів, що дають змогу органам місцевого самоврядування легітимно розв'язувати питання місцевого значення, розподіляти кошти на відбудову об'єктів інфраструктури, відновлювати необхідні для жителів послуги. Важливий крок в цьому напрямку зроблено при оновленні Державної стратегії регіонального розвитку до 2027 року [1]. Але першим і уніфікованим документом, який відображав напрями відновлення, став План відновлення України, представлений Україною в Лугано у липні 2022 року, проте так і не затверджений офіційно [2]. Фактично План відновлення є дорожньою картою і загалом складається з 15 національних програм, що передбачають виконання заходів відновлення, зокрема з напрацювання необхідних законодавчих ініціатив. Ці програми і заходи відповідають потребам країни як у воєнний, так і післявоєнний час. Проте низка заходів є суперечливими, а подекуди - нереалістичними з погляду економічної ситуації в країні та неможливості прогнозу закінчення війни. Територіальні громади, зі свого боку, за координації центральної влади мають здійснювати заходи відновлення, розробляти локальні стратегії відновлення. Слід зазначити, що незважаючи на певні позитивні аспекти План відновлення є скоріше загальним баченням, що задає напрям процесу